

ЗАТВЕРДЖЕНО
Ректор Сумського державного
університету

_____ А. В. Васильєв
« ____ » _____ 20__ р. _____

**ТИМЧАСОВИЙ СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ СУМСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Перший (бакалаврський)
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

бакалавр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

01 Освіта
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

014 Середня освіта
(код та найменування спеціальності)

ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ

014.08 Середня освіта (Фізика)
(код та найменування спеціалізації)

ЗМІСТ

I. Преамбула	3
II. Загальна характеристика	5
III. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти	6
IV. Перелік компетентностей випускника	7
V. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання	9
VI. Форми атестації здобувачів вищої освіти	10
VII. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти	10
VIII. Перелік нормативних документів, на яких базується Стандарт вищої освіти	11

I. Преамбула

Цей Тимчасовий стандарт діє до введення в дію офіційно затвердженого Стандарту вищої освіти України.

Розробники стандарту:

Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь, шифр та назва наукової спеціальності	Вчене звання (за кафедрою)	Посада та назва підрозділу (за основним місцем роботи)
1. Нижник Володимир Григорович	К. пед. н., 13.00.02 – теорія та методика навчання (фізика)	Професор за кафедрою методики навчання фізики та астрономії НПУ імені М.П. Драгоманова	Доцент кафедри електроніки, загальної та прикладної фізики
2. Однодворець Лариса Валентинівна	доктор фізико-математичних наук, 01.04.01 – фізика приладів, елементів і систем	професор за кафедрою електроніки, загальної та прикладної фізики	професор, заступник завідувача кафедри електроніки, загальної та прикладної фізики
3. Пасько Ольга Олександрівна	кандидат педагогічних наук, 13.00.02 – теорія та методика навчання (фізика)		старший викладач кафедри електроніки, загальної та прикладної фізики

Тимчасовий стандарт обговорено та схвалено на засіданні Ради з якості факультету електроніки та інформаційних технологій.

Протокол № ____ від ____ _____ 2018 р.

Голова Ради з якості факультету

_____ Ткач О.П.

(підпис)

Тимчасовий стандарт обговорено та схвалено на засіданні Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету.

Протокол № _____ від _____ 2018 р.

Голова Ради з якості СумДУ

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

II Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Перший
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	01 Освіта
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціалізація	014.08 Середня освіта (Фізика)
Обмеження щодо форм навчання	Без обмежень
Освітня кваліфікація	Бакалавр середньої освіти (фізика)
Кваліфікація в дипломі	
Опис предметної області	<p>Об'єкт вивчення: освітній процес у закладах загальної середньої освіти.</p> <p>Цілі навчання: формування у здобувачів вищої освіти здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі з організації освітнього процесу, зумовлені закономірностями й особливостями освітніх наук, психології, актуальному рівні розвитку фізичної науки, сучасної теорії та методики навчання, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: сучасні теоретичні засади наук про освіту – педагогіки, загальної та вікової психології, методики навчання фізики у закладах загальної середньої освіти, а також фундаментальних і прикладних наук – фізики, астрономії, математики, інформатики.</p> <p>Методи, методики та технології: загальнонаукові методи пізнання та дослідницької діяльності, методи фізики й математики; освітні технології та методики формування ключових і предметних компетентностей, моніторингу педагогічної діяльності, проведення освітніх вимірювань, ефективних способів взаємодії всіх учасників освітнього процесу.</p> <p>Інструменти та обладнання: обладнання та устаткування, необхідне для формування предметних компетентностей, технічні засоби навчання, друковані та Інтернет-джерела інформації, необхідні в освітньому процесі; використання баз закладів загальної середньої освіти для проведення навчальних практик і педагогічної практики в базовій середній школі.</p>
Академічні права	Мають право продовжити навчання на другому рівні вищої освіти.

випускників	
--------------------	--

III Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

На базі повної загальної середньої освіти з терміном навчання 11 років обсяг освітньої програми становить 240 кредитів ЄКТС.

На базі повної загальної середньої освіти з терміном навчання 12 років, становить 180 кредитів ЄКТС.

Мінімум 60% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення формування загальних і спеціальних компетентностей, визначених даним Стандартом вищої освіти.

Мінімальний обсяг практик: виробничої – не менше 5 % обсягу освітньої програми, навчальних – не менше 2% обсягу освітньої програми.

IV Перелік обов'язкових компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.
Загальні компетентності	<p>ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.</p> <p>ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК4. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>СК 1. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.</p> <p>СК 2. Володіння основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання учнів.</p>

	<p>СК 3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.</p> <p>СК 4. Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання).</p> <p>СК 5. Здатність до забезпечення охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими потребами) в освітньому процесі та позаурочній діяльності.</p> <p>СК 6. Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури.</p> <p>СК 7. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду.</p> <p>СК 8. Здатність використовувати систематизовані теоретичні й практичні знання з фізики та астрономії у поєднанні із необхідним математичним апаратом для пояснення явищ природи, розуміння сучасної природничо-наукової картини світу.</p> <p>СК 9. Здатність здійснювати усі види фізичного експерименту, у тому числі і навчального, відповідно до методики і техніки їх проведення.</p> <p>СК 10. Здатність розв'язувати задачі з фізики й астрономії та навчати учнів їх розв'язуванню.</p> <p>СК 11. Здатність організовувати контроль за дотриманням трудової дисципліни та правил безпечної експлуатації обладнання кабінету фізики, вимог з охорони праці та техніки безпеки на робочому місці, протипожежної безпеки і захисту довкілля.</p> <p>СК 12. Здатність здійснювати проектування та створення електронного інформаційно-освітнього середовища закладу освіти на основі хмарних сервісів та цифрових технологій.</p>
--	--

V Нормативний зміст підготовки бакалавра, сформульований у термінах результатів навчання:

Програмні результати навчання
<p>ПРН 1. Називати й пояснювати закономірності розвитку особистості, вікові психологічні та інші особливості учнів.</p>
<p>ПРН 2. Демонструвати вміння навчати учнів державною мовою, формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету.</p>
<p>ПРН 3. Називати й класифікувати принципи навчання пояснювати різницю між формами, сучасними методами й методичними прийомами навчання фізики у закладах загальної середньої освіти.</p>
<p>ПРН 4. Пояснювати особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовувати диференціацію навчання, планувати освітній процес з урахуванням</p>

особливих потреб учнів.

ПРН 5. Оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності, характеризувати основні історичні етапи розвитку предметної області.

ПРН 6. Знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел, насамперед за допомогою інформаційних технологій.

ПРН 7. Застосовувати національні та міжнародні стандарти й практики у професійній діяльності.

ПРН 8. Добирати сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснювати самоаналіз ефективності уроків.

ПРН 9. Називати форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, оцінювати динаміку особистісного розвитку дитини.

ПРН 10. Проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, уміє виявляти булінг серед учнів та протидіяти йому, організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.

ПРН 11. Аргументувати цінність різноманіття та мультикультурності в суспільстві, пояснювати необхідність керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва.

ПРН 12. Обґрунтовувати необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.

ПРН 13. Пояснювати і класифікувати основні поняття, закони, теорії, загальну структуру, предмет і методи дослідження фізики, астрономії й методики їх навчання, математики, місце і зв'язки в системі наук, етапи історії їхнього розвитку.

ПРН 14. Аналізувати фізичні явища і процеси з погляду фундаментальних фізичних теорій, законів і принципів, а також на основі відповідних математичних методів.

ПРН 15. Здійснювати експериментальну діяльність з фізики, організовувати та проводити фізичний експеримент в освітньому процесі.

ПРН 16. Демонструвати вміння розв'язувати типові задачі з різних розділів фізики та астрономії, чітко й раціонально пояснювати їх розв'язки.

ПРН 17. Пояснювати зміст і особливості різних видів позакласної та позашкільної роботи з фізики, застосовувати сучасні методи й технології їхньої організації та проведення.

VI Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота повинна містити розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичної проблеми в галузі середньої освіти (за предметною спеціалізацією фізика), що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання і

	характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.
--	---

VII. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У вищому навчальному закладі повинна функціонувати система забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням ВНЗ оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

VIII. Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти

1. Закон України «Про вищу освіту». <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Закон України «Про освіту».

3. Національна рамка кваліфікацій. Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
4. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010.– К. : Видавництво «Соцінформ», 2010.
5. Перелік галузей знань і спеціальностей – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.
6. Наказ МОН України від 01.06.2016 за №600 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти» - http://old.mon.gov.ua/files/normative/2016-06-01/5555/nmon_600.zip
7. Наказ МОН України від 31.05.2016 за №506 Про затвердження Переліку предметних спеціалізацій спеціальності 014 «Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)», за якими здійснюється формування і розміщення державного замовлення та поєднання спеціальностей (предметних спеціалізацій) в системі підготовки педагогічних кадрів. - <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0798-16>
8. Порядок внесення інформації, яка повинна міститися в документах про вищу освіту державного зразка . Постанова Кабінету міністрів України від 5 травня 2016 р. № 325: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=249014993> /

Професійний стандарт учителя фізики на момент укладання стандарту вищої освіти зі спеціальності 014 Середня освіта (Фізика) відсутній.